

9. PŮDA A ZEMĚDĚLSTVÍ

Půda je zdrojem obživy obyvatel Země. Rozvoj zemědělství je v určité oblasti ovlivněn nejen kvalitou půdy, ale i podnebím nebo technickou vyspělostí obyvatelstva.

Půda obsahuje kromě humusu, rozdrobených částí hornin, půdní vody a půdního vzduchu také živé organismy – jsou to rostliny, živočichové, houby a půdní bakterie. Vymenujte některé živočichy žijící v půdě.

VZNIK A SLOŽENÍ PŮDY

Půda je jedním z nejcennějších přírodních zdrojů. Tvoří jeden z obalů naší Země. Nebyla tu však odjakživa. Trvalo mnoho milionů let, než se vytvořila. Vznikla postupným zvětváváním a následným rozpadem hornin v důsledku působení vody, proudícího vzduchu, změn teploty ovzduší, ale i narušováním kořeny rostlin. Ze zbytků těl rostlin a živočichů se vytvořila nejúrodnější část půdy – humus.

- ② Půda obsahuje kromě humusu, rozdrobených částí hornin, půdní vody a půdního vzduchu také živé organismy – jsou to rostliny, živočichové, houby a půdní bakterie (organismy, které pouhým okem nespazíte).

Druhy půd UKOL 1. NAPIŠ DO SEŠITU JAK VZNIKLA PŮDA!
2. CO JE TO HUMUS?

Zrakem a hmatem zjistíme v půdě zrna pisku, šterku a drobné kamínky. Podle velikosti zrn rozlišujeme různé druhy půd – např. půdu jílovitou, hlinitou nebo písčitou.

Jílovitá půda – těžká půda, která hodně drží pohromadě

Hlinitá půda – půda se středně velkými zrnky, je nejúrodnější

Písčitá půda – vypadá volněná půda

- ② *Jílovité půdy jsou nejméně úrodné. Protože při deštích hodně zadržují vodu a lepi, jsou těžké a tvrdé. Špatně se obdělávají.*

III Půda je životně důležitá pro všechny organismy. Co poskytuje půda živým organismům? Jak se má člověk u půdy starat, aby obsahovala hodně živin?

Typy půd a jejich využití v zemědělství

Zemědělci půdu využívají jako ornou (pole, vinice a sady) pro pěstování polních plodin nebo jako pastviny (louky) pro hospodářská zvířata.

Pěstování hospodářských rostlin nazýváme rostlinná výroba, chov hospodářských zvířat živočišná výroba.

Co jste viděli růst na polích, vinicích a v sadech? Co se z těchto plodin vyrábí?

Orba půdy

III Změny ve způsobu obdělávání půdy

význam půdy: Přírodověda 4, str. 70
první vydání: Vlastivěda 4 – životní podmínky našich českých dětí, str. 6

UKOL: NAPIŠ DO SEŠITU JAK ZEMĚDĚLCI VYUŽÍVAJÍ ORNOU PŮDU?